

रो गोष्ठमाक्रमते गोशालायां गामपर्युर्तुं सर्वत्र गहति तद्वत् यदौषधयो रोगमप-
रुर्तुं देहमाक्रमते तदा तन्वः शरीरस्य यत्किं च यत्किमपि रूपः पापं शिरोव्य-
थागुल्मातिसारादिवृत्तं पापफलं यत्किंचिदस्ति तत्सर्वं प्राचुच्यवुः प्रच्यावयन्ति ना-
शयन्ति च्यु गतौ लुडि णिश्चिदुसुभ्यः कर्तरि चङ् इति [पा० ३.१.४८.] चङ्प्रत्यये
वृत्तम् । रूपो रिप्रमिति पापनामनी भवत इति यास्कः [निरु० ४.२१.] ॥ ८४ ॥

यदिमा वाजयन्मोषधीर्हस्तेऽग्राद्धे ।

आत्मा यद्धमस्य नश्यति पुरा जीवगृभो यथा (40.) ॥ ८५ ॥

यत् यदा इमा ओषधीः वाजयन्पूजयन्मानयन्सन् अहं हस्ते स्वकरे आद्धे
स्थापयामि तदैव यद्धमस्य व्याधिरात्मा स्ववृत्तं पुरा भक्षणात्प्रागेव नश्यति किं
पुनर्भक्षणेनेति भावः । तत्र दृष्टान्तः जीवगृभो यथा जीवन्सन्नेव यो हिंसार्थं गृ-
ह्यते आघातस्थानं नीयते स जीवगृप् तस्य जीवगृभो बधात्प्रागेवातिविषादात्
मृतोऽहमिति मन्यमानस्य मनुष्यस्यात्मा यथा नश्यति नष्टप्रायो भवति तथौष-
धी हस्ते धृतायां व्याधिरात्मा नश्यतीत्यर्थः ॥ ८५ ॥

यस्यौषधीः प्रसर्पथाङ्गमङ्गं परुष्यरुः ।

ततो यद्धमं विवाधध्वऽउग्रो मध्यमशीरिव ॥ ८६ ॥

हे ओषधीः ओषधयो यस्य रोगिणः अङ्गमङ्गं प्रत्यङ्गं सर्वाण्यङ्गानि परुष्यरुः
परुःशब्दः पर्ववचनः प्रतिपरुः सर्वाणि पर्वणि ग्रन्थीन्यूपं प्रसर्पथ प्रगह्य व्या-
प्य ततोऽङ्गपर्वसमुदायात् यद्धमं रोगं यूयं विवाधध्वे निवर्तयथ व्याधिनाशं कुरु-
ध्वे । तत्र दृष्टान्तः उग्रो मध्यमशीरिव मध्ये देहमध्ये भवं मध्यमं मर्मभागं शृणा-
ति हिनस्ति मध्यमशीः शृ हिंसायां क्षिप् ऋत इडातोरिति [पा० ७.१.१००.] इ-
दोदेशः उरण् रपर इति [पा० १.१.५१.] रेफः मर्मघातक उग्र उत्कृष्टो बद्धगो-
धाङ्गुलित्राण उद्गूणशस्त्रः क्षत्रियो यथा शत्रुं बाधते यद्वा उग्रो रुद्रो मध्यमेन त्रि-
शूलमध्यभागेन शृणातीति मध्यमशीः यथा युगान्ते जगद्बाधते तद्व्यूयमपि रोगि-
णो देहं प्रविष्टा व्याधिं विवाधध्वऽइत्यर्थः ॥ ८६ ॥

साकं यद्धमं प्रपत चापेण किकिदीविना ।